

De heer **Rosenthal** (VVD): Mevrouw de voorzitter. Discriminatie op de arbeidsmarkt moet met kracht worden bestreden. Naar het oordeel van de fractie van de VVD gebeurt er veel op dit vlak: van de kant van de ondernemers, werknemersorganisaties, grote steden, en het kabinet zit het, zoals ik vorige week heb gezegd bij de algemene beschouwingen, tussen de oren. Mijn fractie heeft de motie-Noten c.s. beoordeeld. In de derde overweging wordt geappelleerd aan de inzet van werkgevers en werknemers en hun organisaties. Vervolgens wordt de regering verzocht om voorstellen te doen voor beleid op dit punt. Mijn fractie meent dat op de derde overweging moet worden ingezoomd en dat de inzet van werkgevers en werknemers en hun organisaties het ankerpunt is van de problematiek. De VVD-fractie haakt dus af bij het verzoek dat in de motie-Noten c.s. is neergelegd. De motie is overbodig en mijn fractie zal tegenstemmen.

De heer **Werner** (CDA): Mevrouw de voorzitter. Vorige week heb ik bij interruptie kenbaar gemaakt dat de motie naar het oordeel van de CDA-fractie te beperkt is. In het dictum van de motie wordt uitsluitend gesproken over migranten en hun kinderen terwijl algemeen bekend is dat ook gehandicapten, ouderen en langdurig werkloze jongeren ten minste evenveel problemen op de arbeidsmarkt ondervinden. Tegen die achtergrond acht de CDA-fractie het onwenselijk dat slechts aandacht wordt gevraagd voor één groepering. Voorts heb ik aangegeven, dat het opheffen van de knelpunten en sociale ongelijkheden op de arbeidsmarkt voor deze groeperingen een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de sociale partners en de overheid. Ten slotte vraagt de CDA-fractie zich af wat de relevantie van de motie is, wetend dat de onderhavige problematiek thans over de volle breedte indringend onderwerp van overleg zal zijn op de werktop van de sociale partners en de regering. De fractie van het CDA heeft daar bij de algemene politieke beschouwingen om gevraagd. Zij gaat er daarbij echter van uit dat de regering concrete plannen van de sociale partners om de kansarme groepen een plaats op de arbeidsmarkt te bieden ook met financiële middelen zal ondersteunen als dat nodig is. Om al deze redenen heeft de CDA-fractie thans geen behoefte aan de door de heer Noten ingediende motie.

De heer **Kox** (SP): Voorzitter. De minister-president zei vorige week: de geest van de motie spreekt mij aan, maar omdat ik nog ga praten met werkgevers en werknemers vind ik haar overbodig en ontraad ik het aannemen ervan. Mijn fractie vindt dat een typisch staaltje van Hollandse redeneerkunst. Zij deelt die redenering niet. In de motie wordt een alarmerende situatie geconstateerd. Met de motie wordt geprobeerd om daarover alarm te slaan. De reden dat moties in deze Kamer worden ingediend, is om uitspraken te doen die los staan van de normale uitspraken. Met de motie wordt gezegd: regering, pak dit probleem aan in overleg met werkgevers en werknemers. Volgens mij is deze Kamer niet gerechtigd om werkgevers en werknemers opdrach-

ten te geven. Zij is wel gerechtigd om een dringend verzoek aan de regering te richten. Dat is de positie van deze Kamer en daarom is de motie ook op dat punt terecht.

De fractievoorzitter van het CDA zegt dat de motie te specifiek is om aan te nemen. Als wij geen specifieke motie kunnen aannemen, dan kunnen wij geen enkele motie meer aannemen want moties zijn altijd specifiek. Ouderen, gehandicapten en langdurig werklozen zullen zich niet ergeren aan een uitspraak van de Kamer waarin de regering wordt gevraagd om iets te doen aan het alarmerende probleem van de arbeidsdiscriminatie van mensen van allochtone komaf. Mijn fractie steunt deze motie. Ik roep de fracties van het CDA en de VVD alsnog maar waarschijnlijk tevergeefs op om de motie te steunen.

De heer **Schuyer** (D66): Voorzitter. Ik heb vorige week bij interruptie reeds gezegd dat ook van een overbodige motie een symbolische kracht kan uitgaan. Juist omdat het gaat om bepaalde groepen mensen die alarmerend gediscrimineerd worden op de arbeidsmarkt, steunt mijn fractie deze motie. Aangezien bovendien het overleg tussen regering, werkgevers en werknemers gestopt is, kan een signaal van deze Kamer een positieve uitwerking hebben.

In stemming komt de motie-Noten c.s. (30300, A).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en het CDA tegen de motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is verworpen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet op de economische delicten, houdende regels inzake de kwaliteit van werkzaamheden in het milieubeheer en de integriteit van de daarbij betrokken uitvoerders (29989);**
- **het wetsvoorstel Goedkeuring van het op 3 mei 1996 te Straatsburg tot stand gekomen Europees Sociaal Handvest (herzien), met Bijlage, en van het op 9 november 1995 te Straatsburg tot stand gekomen Aanvullend Protocol bij het Europees Sociaal Handvest betreffende een systeem voor collectieve klachten (Trb. 2004, 13, en Trb. 2004, 14) (29941);**
- **het wetsvoorstel Goedkeuring van het op 8 juni 2004 te Luxemburg totstandgekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Groothertogdom Luxemburg inzake grensoverschrijdend politieel optreden (Trb. 2005, 35) (29996);**
- **het wetsvoorstel Goedkeuring van het op 13 mei 2004 te Straatsburg tot stand gekomen Protocol nr. 14 bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, betreffende wijziging van het controlestelsel van het Verdrag (Trb. 2004, 191 en 285) (30089);**

Voorzitter

- het wetsvoorstel **Goedkeuring en uitvoering van het op 15 mei 2003 te Straatsburg tot stand gekomen Protocol tot wijziging van het Europees Verdrag tot bestrijding van terrorisme (Trb. 2003, 133) (30102, R1787);**
- het wetsvoorstel **Wijziging van de arbeidsongeschiktheidswetten in verband met verlaging van de leeftijdsgrens voor de eenmalige herbeoordelingen (30198);**
- het wetsvoorstel **Wijziging van de Les- en cursusgeldwet, de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten en de Wet studiefinanciering 2000 in verband met afschaffen lesgeld in het voortgezet onderwijs alsmede voor deelnemers van 16 en 17 jaar in het beroepsonderwijs (30199);**
- het wetsvoorstel **Wijziging van de Warenwet om een tijdelijke mogelijkheid te creëren om private toezichthouders aan te wijzen, alsmede tot intrekking van de Vleeskeuringswet (30201);**
- het wetsvoorstel **Wijziging van de Wet werk en bijstand en enige andere wetten in verband met het vervallen van de uitbestedingsverplichting voor reïntegratie voor gemeenten (30202);**
- het wetsvoorstel **Verlenging van de werking van krachtens de In- en uitvoerwet ten aanzien van de invoer en uitvoer van goederen gestelde regels (30204).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- het wetsvoorstel **Wijziging van de Wet op het algemeen verbindend en onverbindend verklaren van bepalingen van collectieve arbeidsovereenkomsten in verband met de uitbreiding van de werkingssfeer van de wet arbeidsvoorwaarden grensoverschrijdende arbeid (29983).**

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Van Driel** (PvdA): Voorzitter. Volgens mij was het de bedoeling dat wij een stemverklaring zouden afleggen, maar ik zag op de agenda dat het toch een klein debatje wordt. Ik heb ook van de CDA-fractie begrepen dat er sprake is van een misverstand.

Van belang is vooral dat mijn fractie deze wetswijziging van harte steunt, omdat de fractie zorg heeft over de verdringing van het Nederlandse arbeidsaanbod door oneerlijke concurrentie. Mijn fractie is, zoals bekend, voorstander van eerlijke loonconcurrentie en niet van de oneerlijke loonconcurrentie die dreigt. Wij achten het risico van concurrentie op arbeidsvoorwaarden zeer reëel, zowel op het vlak van de primaire arbeidsvoorwaarden als op het gebied van de secundaire arbeidsvoorwaarden. Met deze wetswijziging wordt erin voorzien deze risico's in ieder geval te verkleinen.

Zorg heeft mijn fractie overigens wel over de naleving ervan. De antwoorden die de minister heeft gegeven op vragen daarover in de schriftelijke ronde, stellen niet helemaal tevreden. De controle geschiedt namelijk langs privaatrechtelijke weg. Dat betekent in de praktijk toch

vooral dat wij mogen hopen dat de cao-partijen zelf alert zijn. Ik zie wel gebeuren dat de vakbonden erop letten, maar niet dat de ongeorganiseerde werknemers dat doen die hier wel werken. Die zullen zich niet zo snel tot de rechter wenden. Het is dus de vraag of de controle op deze manier voldoende zal blijken te zijn. Voor ons is dat overigens geen argument om tegen deze wetswijziging te stemmen.

Mevrouw **Kalsbeek-Schimmelpenninck van der Oije** (VVD): Mevrouw de voorzitter. Ondanks de uitgebreide antwoorden, die de minister heeft gegeven op de vragen van de VVD-fractie met betrekking tot de wijziging van de WAGA, blijft de fractie fundamentele bezwaren hebben tegen dit wetsvoorstel.

De VVD-fractie heeft fundamentele bezwaren tegen algemeen verbindend verklaarde cao's, omdat ze van mening is dat het niet juist is dat bij avv gemaakte afspraken tussen sociale partners, tot wet worden verheven voor een gehele bedrijfstak, waarin over het algemeen de ongeorganiseerde werknemers een veel groter aandeel vormen dan de georganiseerde werknemers.

De VVD-fractie is niet overtuigd van de effectiviteit van de WAGA zoals deze tot op heden heeft gewerkt. De fractie ziet dan ook geen reden tot uitbreiding van de WAGA naar andere sectoren. Bovendien heeft de staatssecretaris in een brief aan de Tweede Kamer van 2 november aangegeven, dat er een Nederlandse evaluatie van het werknemersverkeer met de nieuwe EU-lidstaten komt evenals een dergelijke evaluatie van de Europese Commissie. Het ziet ernaar uit dat de overgangsmaatregel wellicht niet zal worden verlengd, zodat het vrije verkeer van werknemers per 1 mei 2006 ook voor de Midden- en Oost-Europese landen in werking zal treden. Dit lijkt de VVD-fractie een reden te meer om de werkingssfeer van de WAGA niet uit te breiden.

De heer **Schuyer** (D66): Voorzitter. Normaliter zou de heer Schouw hier nu staan, maar vandaag is er een nationaal congres Omgaan met klimaatverandering in bestuurlijk Nederland. Daarop is de motie-Lemstra c.s. uit onze Kamer een belangrijk onderwerp van bespreking. Waar de heer Lemstra zelf is verhinderd, is de heer Schouw als tweede ondertekenaar gevraagd om de motie toe te lichten. Vandaar dat ik degene ben die deze keer hier het woord voert.

Net als de VVD-fractie is de fractie van D66 is geen voorstander van het algemeen verbindend verklaren van cao's. Zeker als deze afspraken worden gemaakt door organisaties die vinden dat ze voor iedereen, ook voor de niet-leden, kunnen beslissen. De door de cao's opgelegde eisen zorgen er bovendien voor dat bepaalde groepen werknemers langs de kant blijven staan, omdat deze werknemers niet de voor een cao-functie benodigde productiviteit kunnen bereiken.

Bij de uitbreiding van de werking van de WAGA is de D66-fractie al helemaal op haar hoede. De nieuwe wet lijkt verdacht veel op symboolwetgeving. Bovendien hebben de mensen over wie hier wordt besloten helemaal geen invloed op de beslissingen. De werkne-